

Ministrstvo za naravne vire in prostor
Minister Uroš Brežan
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana
Slovenija

gp.mnvp@gov.si

Naš znak: 0040-0028/2023-1
Datum: 15.9.2023

Zadeva: Zapis stališč in predlogov IZS s sestanka pri ministru Brežanu dne 14.9.2023

Spoštovani minister, gospod Uroš Brežan,

v prilogi vam pošljamo zapis naših stališč in predlogov, ki jih je na sestanku pri vas dne 14. septembra 2023 predstavil g. Matjaž Grilc. Ob tem dodajamo, da še vedno stojimo za vsemi našimi predlogi podanimi v dopisu IZS št. 0040-0024/2023-1 z dne 28.8.2023 (v prilogi) in da smo pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in pisanju Zakona o obnovi.

Z odličnim spoštovanjem,

Predsednik Inženirske zbornice Slovenije
mag. Črtomir Remec, univ. dipl. inž. grad.

Prilogi:

- zapis stališč IZS s sestanka pri ministru Brežanu dne 14.9.2023
- dopis IZS št. 0040-0024/2023-1 z dne 28.8.2023

Inženirska zbornica Slovenije
Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 (0)1 547 33 33
F: +386 (0)1 547 33 20
E: izs@izs.si
I: www.izs.si

- > Transakcijski račun:
02010-0257597531 pri NLB banki
03100-100014228 pri SKB banki
- > Identifikacijska številka za DDV: SI46794093
- > Matična številka: 1190580

DELOVNI SESTANEK PRI MINISTRU BREŽANU – MNVP – DNE 14.9.2023

Na IZS smo na povabilo resornega ministra Brežana pripravili in oblikovali nekaj stališč, ki jih bo predstavnik IZS Matjaž Grilc izpostavil na delovnem sestanku tudi kot ideje za nov Zakon o obnovi, ki se pripravlja te dni. Naši predlogi naslavljajo konkretne ukrepe, ki bi lahko pripomogli k bolj učinkovitemu reševanju nastale situacije pri obnovi po poplavih in plazovih.

SODELOVANJE

Minilo je že 6 tednov od katastrofalnih poplav v Sloveniji, vendar še vedno čakamo na prvo oceno obsega povzročene škode. Medtem se na vseh ravneh ustanavljajo posvetovalne skupine, potekajo številni sestanki, a žal ne opažamo konkretne organizirane akcije. Kljub tej časovni distanci še vedno nimamo natančnih podatkov o obsegu škode, še manj pa o tem, katere stavbe in infrastruktura so poškodovane. Prav tako ni jasno, kako bo potekala sanacija poškodovanih objektov.

V tem trenutku bi morala država zagotoviti boljše interdisciplinarno sodelovanje in usklajevanje ukrepov. Zaskrbljujoče je, da še vedno opažamo pomanjkanje učinkovitega sodelovanja, zlasti pri naslednjih vidikih:

1. **PROSTOR in VODE** - Direktorat za prostor in graditev in Direkcija Republike Slovenije za vode bi morala začeti izvajati usklajene dejavnosti ter koordinirati akcije. Protipoplavni ukrepi, obnova poškodovane infrastrukture in iskanje prostorskih rešitev za nadomestne lokacije za objekte so neločljivo povezani. Le skupen pristop bo omogočil uspešno izvedbo.
2. **DRŽAVA, OBČINE in DTP** - Za potrebe obnove po poplavih je nujno dobro sodelovanje države, občin in Državne tehnične pisarne. Opažamo, da so nekatere občine prepuščene samim sebi in niso zmožne obvladovati obsega problema. Usklajenost med temi akterji je ključna za učinkovito obnovo.
3. **STROKA** - Strokovnjaki iz različnih področij morajo ponovno združiti svoje moči in skupaj iskati rešitve, zgled pa lahko vzamejo iz uspešne iniciative "Odgovorno do prostora." Le s skupnim pristopom in sodelovanjem bodo lahko prispevali k iskanju učinkovitih rešitev za obnovo in preprečevanje ali vsaj bistveno omilitev podobnih nesreč v prihodnosti.

NAČRT OBNOVE (MASTER PLAN)

Za izvedbo konkretnih sanacijskih ukrepov na določenem območju, kot so povodje rek, območja plazov ali prizadeti deli občin, je ključno, da se zagotovi koordinirana in dokumentirana medresorska akcija. V tem procesu igrajo ključno vlogo strokovnjaki iz različnih področij. Na primer, vodarji bodo prispevali predloge za protipoplavne ukrepe, geotehniki pripravili predloge sanacije plazov, hkrati pa se bo izvedel plan obnove infrastrukture. Vse te informacije bodo služile kot osnova za pripravo prostorskih rešitev ter izvedbo ekonomske cost-benefit analize, ki bo temelj za pomembne odločitve o tem, ali bomo obstoječe objekte na neki lokaciji sanirali ali pa bomo iskali alternativne lokacije. Zakonodaja za takšne primere že predvideva izdelavo sanacijskih občinskih prostorskih načrtov (OPPN), vendar ostaja ključno vprašanje: za katera območja bodo ti načrti izdelani, da bodo nove gradnje varne pred morebitnimi ponovitvenimi dogodki?

Za uspešno izvedbo tega procesa, ki bo na koncu privedel do ključne odločitve o načinu sanacije konkretnih poškodovanih objektov, je nujno zagotoviti učinkovito koordinacijo med vsemi vpletenimi akterji. Ta proces je ključen za učinkovito in koordinirano realizacijo obnove in potrebuje tudi ustrezno dokumentacijo, na podlagi katere se bo izvajala obnova, predlagamo izdelavo "**NAČRTA OBNOVE**" (Master Plan). Gre za razvojni dokument, ki bo služil kot usmeritev za izvedbo ukrepov, vendar ne bo imel značaja izvedbenega prostorskega akta.

Potencialna vsebina NAČRTA OBNOVE:

- hidrotehnični in hidrološki ukrepi
- ukrepi obnove cestne infrastrukture
- ukrepi obnove primarnih komunalnih vodov
- ocena stroškov teh ukrepov

- coniranje zemljišč po principih ponovne izrabe prostora (prednost se daje že pozidanim zemljiščem pred pozidavo novih kmetijskih zemljišč, kjer je to mogoče)
- priprava različnih variant
- prikaz lastniške strukture - načrt konsolidacije lastništva (preurejanje)
- finančna ocena tega kar bomo urejali z OPPN

Za izdelavo teh NAČRTOV OBNOVE bi morali oblikovati regionalne teame interdisciplinarnih strokovnjakov, ki bodo združevali predstavnike države, občin, DTP in posamezne strokovnjake, ki bodo ključno prispevali k učinkoviti obnovi.

Območje izdelave načrtov bi moralo pokrivati vsa prizadeta območja, kjer se je potrebno osredotočiti na celotno občino s poudarkom na najbolj prizadetih delih. Pomembno je tudi, da so ti Načrti obnove regijsko usklajeni, zlasti pri načrtovanju protipoplavnih ukrepov in načrtovanju komunalne infrastrukture, da se zagotovi celovit in usklajen razvoj na teh območjih.

Zakon o obnovi bi lahko bil primerno mesto za pozicioniranje tovrstnega NAČRTA OBNOVE, ki bi po našem prepričanju vsekakor prispeval k bolj premišljeni, usklajeni, predvsem pa bolj učinkoviti obnovi.

RAZVOJ ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO

Eden od ključnih izzivov pri obnovi se nanaša na zagotavljanje oz. razvoj primernih zemljišč za gradnjo nadomestnih objektov in realizacijo sanacijskih OPPN-jev. Pri tej nalogi se bomo neizogibno soočili z vprašanjem lastniške strukture zemljišč, ki pogosto ni optimalna za načrtovane ukrepe. Trenutna zakonodaja predvideva ustrezne mehanizme za PREUREJANJE ZEMLJIŠČ (komasacija, razlastitev...). Preurejanje zemljišč je zelo učinkovit ukrep, kjer je potrebno tesno sodelovanje vseh vpletenih. V primeru obnove po poplavah so to predvsem Direktorat za prostor in graditev, Direkcija RS za vode, Direkcija RS za infrastrukturo, občine, Sklad kmetijskih zemljišč, Geodetska uprava RS ter zasebni lastniki. Ključno je, da se na nivoju države zagotovi koordinirano planiranje in kasneje izvajanje preurejanja zemljišč, ki lahko bistveno prispeva k učinkovitosti izvedbe ukrepov. Zaradi tega je potrebno v Načrtu obnove in v Zakonu o obnovi predvideti tovrstne ukrepe, zagotoviti organizacijsko strukturo, ki bo odgovorna za izvedbo, zagotoviti ustrezna sredstva ter v okviru zakona iskati rešitve za čim hitrejšo in učinkovite postopke (tako na tehničnem kot tudi stvarno pravnem ter upravnem delu).

PRAVILA STROKE

V okviru IZS združujemo različna strokovna področja, ki bodo vključena v celoten proces obnove, zlasti v fazi graditve objektov. Tovrstne naravne nesreče ponujajo možnost, da vse strokovne panoge preučijo tako parametre, ki jih morajo kot pogoje upoštevati pri načrtovanju in projektiranju stavb in infrastrukture kot svoje normative in pravila stroke ter jih ocenijo v luči izzivov, ki jih prinašajo takšne in druge naravne nesreče in potrebe po odpornosti objektov na nove razmere.